

Datum: 22.07.2016
Medij: Zrenjanin
Rubrika: Bez naslova
Autori: Branka Jajić
Teme: Prirodnjački centar u Svilajncu

Napomena:
Površina: 172
Tiraž: 8403

Naslov: Staro i nestalo voće putuje Srbijom

Strana: 16

ИЗЛОЖБА У САЛОНУ НАРОДНОГ МУЗЕЈА ЗРЕЊАНИН О НЕМАТЕРИЈАЛНОЈ КУЛТУРНОЈ БАШТИНИ

Старо и nestalo воће путује Србијом

Подручје Србије је одувек било богато воћним врстама и многобројним сортама воћа. Ретке су земље у свету, као наша, са тако погодном климом, географским условима и одговарајућим земљиштем за узгој воћа. Србија обилује великим бројем старих аутохтоних сорти воћа, најразновр-

ду, ауторка изложбе „Старо и nestalo воће Србије“, која је недавно отворена у Салону Народнoг музеја Зрењанин. Старо воће је део наше нематеријалне културне баштине, традиције, обичаја и наслеђа, као и део нашег културног идентитета. Део овог националног блага прикупља се, обрађује и чува у Збирци воћа у Природњачком музеју у Београду.

На изложби „Старо и nestalo воће Србије“ представљене су 64 сорте аутохтоног и одомаћеног воћа међу којима су најбројније јабуке, крушке, шљиве...

Један део изложбе посвећен је употреби јабуке и шљиве у народним обичајима и традицији код Срба, воћки као светском дрвету – запису, као и изводу из архиве старих и ретких књига из области воћарства које датирају из 19. века – каже Наташа Кнежевић, кустос-биолог у зрењанинском Музеју.

У природи, сеоским окупацијама и воћњацима, али и на нашим пијацама, данас је веома тешко видети многе сорте воћа које су наши преци користили за исхрану – каже Александра Савић. - Иако рет-

»Наташа Кнежевић и Александра Савић

ке, старе сорте јабука, крушка, шљива, још могу да се пронађу на подручју целе Србије, као појединачна стабла или у мањим засадама, у долинама река или на обронцима планина, али и у воћњацима заљу-

бљеника. Она подсећа и да је извоз пекмеза, ракије, сувих и свежих шљива спасао Србију од глади крајем 19. и почетком 20. века.

Према речима Александре Савић, аутохтоне сорте

ЗНАЧАЈ АУТОХТОНИХ СОРТИ

Аутохтоне сорте воћа су веома важне за квалитете људске исхране. Оне су носиоци многих особина значајних за гајење воћа, као што су отпорност према штеточинама, проузроковачима болести и неповољним утицајима средине. Оне су донори гена које плодовима дају трајност, квалитет, величину, обојеност, укус, арому...

НЕСТАЈАЊЕ...

Нестају села и читави крајеви Србије. Сваке године нестане један град са око 35.000 житеља Србије. Нестају обичаји, изворне народне игре, музика, ношње, нестају српска историја, књижевност, српски језик, географија, нестају стари занати, нестаје стока, нестају српски медији, нестаје српска породица... Нестаје и воће. Изложба „Старо и nestalo воће Србије“ сведочи и опомиње. Кренула је из Београда и пролази кроз градове Србије...

воћа нашег подручја, непознатог су порекла. Вероватно су пренете у некој од бројних сеоба народа ових подручја током историје. Многе сорте воћа настале су и на нашим просторима, као, на пример, шљиве ранка и драгачевка... Многе су адаптиране и стекле нове особине у односу на своје исходне сорте, неке су остале непромењене.

Ова област је, како каже ауторка, недовољно истражена и захтева детаљна научна истраживања.

БРАНКА ЈАЈИЋ

64

сорте аутохтоног и одомаћеног воћа представљене су у Музеју

снијих облика, боја, укуса и мириса, које су се гајиле на нашем подручју стотинама година уназад, а које нестају без повратка готово незабележене.

Ово је рекла Александра Савић, виша кустоскиња Природњачког музеја у Београ-

